

6 แนวทางการบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

พันเอก(พิเศษ)สิทธิชัย ไวยพุด¹
ณัฐพล ชันธไชย²

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาแนวทางการบริหารจัดการความมั่นคง ปลอดภัย ทางการเมือง การปกครองท้องถิ่น ปัญหาสังคมจิตวิทยาที่มีต่อการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต ศาสนา วัฒนธรรม และจารีตประเพณี รวมไปถึงศึกษาระดับความสำคัญของการบริหารจัดการ การบริการประชาชนของรัฐบาล โดยวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้และหาวิธีการหรือแนวทางในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม โดยยึดหลักการ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การวิจัยนี้ดำเนินการวิธีพื้นฐานโดยวิธีการวิจัยจากเอกสารเสริมด้วยการวิจัยสนามโดยออกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนในท้องถิ่น จำนวน 100 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากทหาร ตำรวจ ข้าราชการพลเรือน ผู้นำศาสนา นักการเมือง นักวิชาการ องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทนายความ รวม 39 คน

ผลการวิจัยพบว่า นโยบายและการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดความชัดเจนต่อเนื่อง ไม่มีเอกภาพในการดำเนินงาน และไม่มุ่งสู่การแก้ไขปัญหาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจัง ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามมีความหวาดระแวง และไม่ให้ความร่วมมือกับทางราชการในการพัฒนาและการแก้ไขปัญหา แนวทางแก้ปัญหาตามหลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา มีสาเหตุสัมพันธ์กับความมั่นคง ปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของการเมืองการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำสำคัญ: ความมั่นคงปลอดภัย การปกครองท้องถิ่น จังหวัดชายแดนภาคใต้

¹อดีตฝ่ายเสนาธิการประจำรองปลัดกระทรวงกลาโหม และนักศึกษาปริญญาเอก สาขานโยบายสาธารณะและการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
²รองศาสตราจารย์ ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการ

Administration and Management Guidelines for Political and Local Government Security in the Southern Provinces of Thailand

Senior Colonel Stithichai Waiyaput¹

Nathabhol Khanthachai²

Abstract

This research on Administration and Management Guidelines for Political and Local Government Security in the Southern Provinces of Thailand aimed to study the local conditions and administration as well as political instability and insecurity in the areas. The principles of H.M. King Bhumibol, i.e, Understanding, Realizing and Development were tested as problems solving strategies. In addition, the factors of social psychology that affected the life of people in the southern border provinces were investigated along with roles of public officials in order to analyze the causes of the problems for formulation of public policy for the southern border provinces.

The research relied primarily on secondary data and complemented by interviews of 100 government officials and local people and by in-depth interview of military officers, police officers, civil servants, religious leaders, politicians, academics, local administrators, chiefs of tambons and villages, and lawyers totaling 39 people.

It was revealed that the policy and the overall operation for the resolution of the problems in the southern border provinces were not clear, discontinuous and lack of unity in management to tackle the persistent problems effectively. The muslim people felt suspicious and reluctant to cooperate with the government officers to solve the problems and in development works. However, the principles of Understanding, Realizing and Development were related to the stability and security in the southern border provinces of Thailand.

Keyword: Security, Local government, Southern border provinces

¹ Former staff officer to Deputy Permanent Secretary for Defence, Ph.D. Candidate, Ph.D. Programme in Public Policy and Management Kasem Bundit University

² Associate Professor, Director of Ph.D. Programme in Public Policy and Management, Kasem Bundit University

บทนำ

จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสตูล และ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้สุดของประเทศไทย ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษกว่าพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ กล่าวคือ ประชากรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามและชาวต่างประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และภาษาท้องถิ่นของตนเอง แตกต่างจากคนส่วนใหญ่ของประเทศ แม้ว่าทางราชการจะไม่ถือว่าเป็นชนกลุ่มน้อยและถือปฏิบัติเช่นเดียวกับประชาชนชาวไทยโดยทั่วไป แต่ก็อาจกล่าวในทางสังคมจิตวิทยาได้ว่าเป็นชนกลุ่มน้อยของประเทศ (อารัง สุทธศาสตร์, 2544: 51) การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น ละหมาดวันละ 5 เวลา การถือศีลอดปีละ 1 เดือน และการไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ เมืองเมกกะ เป็นต้น (อำนาจ สุวรรณกิจบริหาร, 2520: 2) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงจึงกระทำได้อย่างจำกัดที่สุด (ปานเทพ ภูวนารักษ์, 2530: 74) ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้ภาษามลายูท้องถิ่น (ภาษายาวี) ภาษามลายูท้องถิ่น มีอิทธิพลเหนือภาษาไทย มีผลต่อเนื้อให้ชาวไทยมุสลิมไม่นิยมเรียนภาษาไทยและพูดภาษาไทย อันเป็นการขัดขวางการพัฒนาประเทศโดยรวม (ประจักษ์ ประจักษ์ประณีต, 2532: 2)

ปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 80 ของประชากรใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ก็เป็นคนชายขอบ (Marginal people) อาจแบ่งปัญหาออกเป็น 3 ระดับ คือ ปัญหา ระดับระหว่างประเทศ ปัญหาระดับชาติ และปัญหาระดับพื้นที่

1. ปัญหาระดับระหว่างประเทศ เป็นภาระหน้าที่ของประเทศมุสลิมและมุสลิมทั่วโลกที่จะต้องช่วยเหลือมุสลิมที่ประสบปัญหาทุกข์ยาก ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการกดขี่ ข่มเหงหรือการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมจากฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ความ

ช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นการช่วยเหลือต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

2. ปัญหาระดับชาติ เป็นปัญหาทางด้านการบริหาร การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ที่ขาดประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ และขาดความเป็นธรรม การดำเนินงานไร้ประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดความสัมฤทธิ์ผล (Accomplishment)

3. ปัญหาระดับพื้นที่ เป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ในระดับพื้นที่ องค์การพิพาททางด้านมานุษยวิทยาเป็นปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญและสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ องค์การภาคเอกชน และองค์กรเอกชน

การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยต่างก็พยายามที่จะป้องกันมิให้เกิดการกระทบกระทั่งระหว่างกลุ่มชนที่มีความแตกต่างกันในด้านศาสนาและวัฒนธรรม

ประเด็นปัญหาหลักของจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามหลักระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (ณัฐพล ชันธไชย, 2012) คือปัญหาความมั่นคงปลอดภัยและสงบเรียบร้อย ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของชาติ และเป็นปัญหาที่ยืดเยื้อมานาน ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยของบ้านเมือง อันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ การปกครอง และความสงบสุขของประชาชนในการดำรงชีพ รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบาย แก้ไขปัญหาไว้เป็นการเฉพาะ โดยเริ่มการกำหนดนโยบายแห่งชาติในครั้งแรก คือ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี พ.ศ. 2521 รวมทั้งได้มีการจัดหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง คือ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ในปี พ.ศ. 2524 และกำหนดแผนงานและโครงการพัฒนาต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ของประชาชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (พวม.) หรือโครงการ “ฮารับป็นบารู” โดยได้ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531-2539 ซึ่งเป็นโครงการที่มุ่งพัฒนาและให้บังเกิดประโยชน์แก่ราษฎรทั้งที่นับถือศาสนาอิสลามและศาสนาพุทธ (ชวลิต ยงใจยุทธ, 2531: 2)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาแนวทางการบริหารจัดการ ความมั่นคง ปลอดภัย ทางการเมือง การปกครองท้องถิ่น ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาปัญหาสังคมจิตวิทยาที่มีต่อการ ประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต ศาสนา วัฒนธรรม และ จารีตประเพณี

3 เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของการบริหารจัดการ บริการประชาชนของรัฐบาล ทางด้านสังคม จิตวิทยา ตลอดจนปัญหาและข้อขัดข้องในการดำเนินงาน

4 เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้และหาวิธีการหรือแนวทางในการแก้ปัญหา ที่เหมาะสม

5 เพื่อเสนอแนะนโยบายสาธารณะในการสร้าง เสถียรภาพทางการเมืองการปกครองในจังหวัดชายแดน ภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

1 ขอบเขตทางด้านสาระของการวิจัยเป็นการศึกษา ด้านสังคมจิตวิทยา ด้านศาสนา วัฒนธรรม จารีตประเพณี การบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความมั่นคง ปลอดภัยของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2 พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง 5 จังหวัด คือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัด สตูล และจังหวัดสงขลา

3 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย ระหว่างการศึกษา หลักสูตรปรัชญาคุณวิสัยทัศน์ สาขาวิชา นโยบายสาธารณะ และการจัดการ ตั้งแต่ กรกฎาคม 2555 ถึงธันวาคม 2556

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1 ได้ทราบปัญหาพื้นฐานของประชาชนจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในจังหวัด ชายแดนภาคใต้

2 ได้ทราบปัญหาในระดับนโยบาย และการ ดำเนินงานตามนโยบายของทางราชการ รวมทั้งสาเหตุที่ทำให้ ไม่สามารถดึงมวลชนมุสลิมส่วนใหญ่ให้มาร่วมมือ ร่วม ใจกับทางราชการได้อย่างเต็มที่

3 ทำให้สามารถแนะนำนโยบายสาธารณะซึ่งเป็นแนว ทางแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ เหมาะสมและสอดคล้อง กับสภาพของปัญหาที่แท้จริง

4 เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องหรือ ผู้สนใจ ได้นำไปเป็นข้อมูลในการดำเนินงาน การแก้ไข ปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือ ประกอบการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมมติฐานในการวิจัย

1 พฤติกรรมการปกครอง และการบริหารของ เจ้าหน้าที่รัฐมีอิทธิพลต่อความมั่นคงปลอดภัยและความ สงบเรียบร้อย

2 ฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชนในท้องถิ่นมีอิทธิพล ต่อความมั่นคงปลอดภัย และความสงบเรียบร้อย

3 การช่วยเหลือหรืออุปถัมภ์ศาสนาอิสลามมี อิทธิพลต่อความมั่นคงปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย

4 การพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นมีอิทธิพลต่อความ มั่นคงปลอดภัย

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นหลักการจัด ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือหลักในการจัด ระเบียบการปกครองประเทศโดยทั่วไปทั่วโลกนิยมใช้แบ่ง ออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 ประเทศที่มีรูปแบบของรัฐเดี่ยวหรือเอก รัฐ (Unitary State) ซึ่งเป็นรัฐที่มีศูนย์กลางในทาง การเมืองการปกครองแห่งเดียวกัน รัฐในรูปแบบนี้มักใช้ หลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ออกเป็น 3 หลัก คือ หลักการรวมอำนาจปกครอง (Centralization) หลักการแบ่งอำนาจปกครอง (Deconcentration) และ หลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) โดย จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ออกเป็น 3 ระดับ สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวข้างต้นตามลำดับ คือ การ บริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

1.2 ประเทศที่มีรูปแบบของรัฐเป็นแบบรัฐ รวม (Compound State) ซึ่งเป็นรูปแบบของรัฐที่รัฐตั้งแต่

วารสารเกษมบัณฑิต ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2558

2 รัฐขึ้นไปมารวมตัวกันแล้วจัดตั้งรัฐบาลขึ้นมา 2 ระดับ คือ ระดับชาติหรือรัฐบาลกลางแล้วใช้อำนาจอธิปไตยที่ได้รับเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของรัฐที่มารวมตัวกัน กับระดับท้องถิ่นหรือรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งแต่ละรัฐมีความอิสระหรือเป็นเอกเทศในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ภายในรัฐของตนที่อาจจะแตกต่างจากรัฐอื่น ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา รัฐในรูปแบบนี้มักใช้หลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ออกเป็น 2 หลักเท่านั้นคือ หลักรวมอำนาจปกครอง (Centralization) และหลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (Heywood, 2002: 159) และสามารถดำเนินการได้หลายแนวทางและหลายระดับความเข้มข้น (Wilson and Game, 1998: 19-20)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี

การบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาลนั้นมีองค์ประกอบสำคัญได้แก่ หลักตอบสนอง (Responsiveness) หลักประสิทธิผล (Efficiency/Value for money) หลักความเสมอภาค (Equity) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ(Consensus oriented) หลักความรับผิดชอบต่อการกระทำ (Accountability) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และหลักนิติธรรม (Rule of law) (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี,

<http://c;ocl.senate.go.th/26> ก.ย. 2558) การบริหารกิจการที่ดีค่อนข้างจะเป็นเรื่องแนวคิดทางปทัสถานวัดผล (Simonis, 2004: 4-6)

3.แนวความคิดเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยทางการเมืองการปกครอง

ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านการเมืองระหว่างประเทศนั้น ขึ้นอยู่กับนโยบายทางด้านการเมืองระหว่างประเทศของรัฐบาลเป็นสำคัญ

กล่าวคือ ถ้าหากนโยบายต่างประเทศไม่เหมาะสมเป็นต้นว่า นโยบายต่างประเทศเป็นผลให้ไปสร้างศัตรูกับประเทศรอบด้านหรือในการปฏิรูปอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นผลให้เกิดการผลักดันต่อประเทศอื่น ๆ รวมตัวกันสกัดกั้นหรือขัดขวางผลประโยชน์ของชาติ ของตนเอง หรือไปรวมตัวกันทำสงครามกับประเทศใดประเทศหนึ่ง เช่นนี้ความมั่นคงแห่งชาติ ทางด้านการเมืองระหว่างประเทศ ก็จะสูญเสียไป อย่างไรก็ตามการดำเนินนโยบายทางการเมืองระหว่างประเทศนั้น ย่อมมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงภายในประเทศด้วย หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า หากจะให้การดำเนินนโยบายทางการเมืองระหว่างประเทศเกิดประสิทธิผลเต็มที่ ก็จะต้องสร้างความมั่นคงภายในให้สูงขึ้น และในเวลาเดียวกัน ก็จะต้องถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมสร้างมิตรให้มากขึ้น และหลีกเลี่ยงการสร้างศัตรูโดยไม่จำเป็น

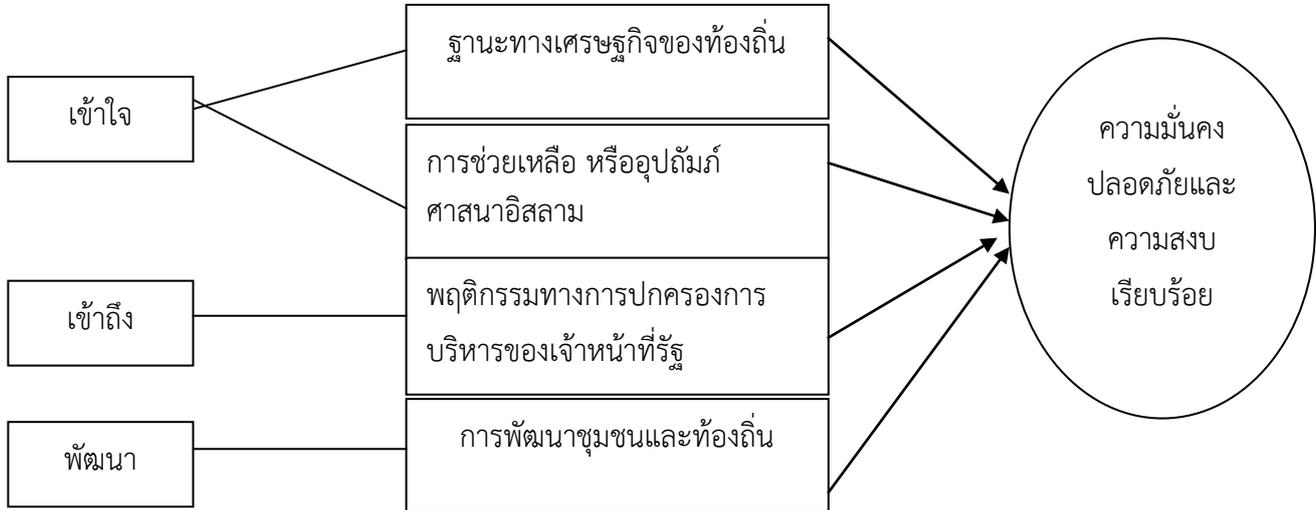

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ปรัชญา/แนวทางแก้ปัญหา

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ กระบวนทัศน์เชิงปฏิบัติในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นเอกสารของทางราชการ เอกสารวิจัยส่วนบุคคล และหนังสือที่มีจำหน่ายทั่วไป เป็นหลัก (Principal approach) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นวิธีเสริม (Complementary approach)

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักการทางศาสนา วัฒนธรรม จารีตประเพณี ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุดสถาบันการศึกษาและส่วนราชการ รวมทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรงได้แก่ กองทัพภาคที่ 4 ศอ.บต. พตท. 43 วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สภาความมั่นคงแห่งชาติ กองประสานราชการ กระทรวงมหาดไทย กอ.รมน. สำนักจุฬาราชมนตรี และสถาบันทางศาสนา เช่น มัสยิด โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนอิสลามวิทยาลัย แห่งประเทศไทย

2. ศึกษาเอกสารวิจัยของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ของผู้ที่เคยวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยมุสลิมและความมั่นคงของชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูลนำผลการวิเคราะห์สรุป และข้อเสนอแนะมาใช้ประโยชน์ในงานวิจัย

3. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก บุคคลที่เกี่ยวข้อง 3 กลุ่ม ประกอบด้วยทหาร 13 คน ตำรวจ 2 คน ข้าราชการพลเรือน 4 คน ผู้นำศาสนา 6 คน นักการเมือง 2 คน นักวิชาการ 6 คน ข้าราชการส่วนท้องถิ่น 6 คน รวม 39 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้เดินทางไปส่ง และเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยตรงได้แก่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา แห่งละ 30 คน จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล แห่งละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากเอกสาร

ปัญหาการก่อความไม่สงบหรือการก่อการร้าย เกิดจากเงื่อนไขภายในที่สำคัญ 2 ประการคือ

วารสารเกษมบัณฑิต ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2558

1. เงื่อนไขทางสังคมจิตวิทยา อันเป็นพื้นฐานจากความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันก่อให้เกิดความขัดแย้งและนำไปสู่ความหวาดระแวงที่ฝังใจลึก ซึ่งชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามรู้สึกว่าจะไม่ได้รับการยอมรับและการให้เกียรติ เช่นเดียวกับชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ

มุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะสังคมที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. เป็นชนกลุ่มใหญ่ในจังหวัด เพราะมีคนนับถือศาสนาอิสลามเป็นจำนวนมากประมาณกว่าร้อยละ 80 (เฉพาะใน 5 จังหวัด คือ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดสงขลา จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสตูล) ประกอบกับคำสอนของอิสลามห้ามสมรสกับคนต่างศาสนา นอกจากคนศาสนาอื่นมาเข้ารับ ด้วยเหตุนี้เองชาวไทยมุสลิมจึงมีการสมรสกันในหมู่พวกนับถือศาสนาเดียวกัน การโยกย้ายภูมิลำเนา จำนวนคนที่นับถือศาสนาอิสลามจึงจะมีแต่เพิ่มขึ้นตามอัตราส่วน

2. เครื่องคิดในการนับถือศาสนาจนเป็นแบบอย่าง ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาแห่งชีวิตจิตใจ ศาสนาแห่งความนึกคิดและศาสนาแห่งการปฏิบัติ ประกอบกับเป็นชนหมู่มาก และนับว่าศาสนาอิสลามตั้งรกรากอยู่ในดินแดนนี้ ผู้คนจึงต้องปฏิบัติตามหลักศาสนาอย่างเคร่งครัดทั้งกาย วาจา ใจ เพื่อเป็นแบบอย่างของมุสลิมทั้งประเทศ

3. พุทธภาษามลายูในชีวิตประจำวัน เนื่องจากในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีอาณาเขตติดต่อกับรัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย วัฒนธรรมทางภาษาของมาเลเซีย จึงถ่ายเทไปมากันทั้ง 3 จังหวัด (วันสตูล) ได้มาก ประกอบกับมุสลิมศึกษาศาสนาอิสลามจากภาษามลายู จึงใกล้ชิดกับภาษามลายูมาก และนำไปใช้ในการพูดจาติดต่อกันในชีวิตประจำวันอีกด้วย ส่วนภาษาไทยนั้นพูดกันน้อย เพราะไม่จำเป็นเนื่องจากเป็นชนหมู่ใหญ่ในพื้นที่นั่นเอง ในชีวิตประจำวันจึงไม่ค่อยมีโอกาสได้ใช้ภาษาไทย ขาดความชำนาญ พูดได้ไม่ถนัดเหมือนภาษามลายู

4. มุสลิมความเป็นอยู่ง่าย ๆ ปฏิบัติศาสนกิจ และดำรงตนอยู่ในคำสอนของศาสนา โดยเคร่งครัด ไม่ค่อย

จะยอมรับวัฒนธรรมภายนอกที่ไม่สอดคล้องกับหลักของศาสนา

5. มุสลิมมีสายสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างแน่น ความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันมีสูง ทุกคนต่างมุ่งที่จะรักษาเอกลักษณ์แห่งความเป็นมุสลิมให้ต่างพร้อย มุสลิมรักดินแดนถิ่นกำเนิด น่าจะ สอดคล้องกับพระคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งบัญญัติว่า “สุเจ้าทั้งหลายอย่าก่อความเสียหายขึ้นในแผ่นดิน การรักษาบ้านเกิดเมืองนอนนั้นเป็นส่วนหนึ่งในการศรัทธามั่นในองค์อัลเลาะห์” ประกอบกับความเคร่งครัดในการนับถือศาสนา จึงส่งเสริมให้มุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความรักและหวงแหน ในถิ่นกำเนิดมากขึ้นไปอีก ประกอบอาชีพพึ่งพาการเกษตรเป็นหลักตามฤดูกาล ได้แก่ การทำสวนยางพารา การทำนา การทำการประมง แต่มีได้ทำเป็นลำสัน ประชาชนมีเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรน้อย คุณภาพดินอยู่ในระดับต่ำขาดเทคโนโลยีการผลิตภาคอุตสาหกรรมจึงเป็นเหตุให้ประสบกับปัญหาความยากจน

2. เงื่อนไขในทางการเมืองการปกครอง จากความรู้สึกว่าอำนาจรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนไม่จริงใจและไม่ให้ความเป็นธรรม

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 รูปแบบการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาลได้ถูกแทนที่ด้วยการปกครองส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค ส่งผลให้มณฑลปัตตานีถูกแบ่งออกเป็น 3 จังหวัด คือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส โดยนโยบายปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนอย่างรุนแรงเริ่มตั้งแต่สมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ใช้นโยบายรัฐนิยมซึ่งเป็นแนวทางที่พยายามสร้างความเป็นไทยให้เกิดแก่ประชาชนทั้งประเทศไม่เว้นแต่ประชาชนมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ต่างก็ได้รับผลกระทบจากนโยบายนี้เช่นกัน ในที่สุดจึงกลายเป็นประเด็นของความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน แต่คำถามที่สำคัญก็คือ เหตุใดการสร้างความเป็นไทยในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงเป็นที่มาของความขัดแย้งและความรุนแรงในพื้นที่ อาจกล่าวได้ว่าน่าจะมาจากเนื้อหาของนโยบาย รัฐนิยมมุ่งลบเล้าความเป็นอิสลามลง ซึ่งจะ

เห็นได้ว่านัยที่หนึ่งมีผลกระทบต่อคำสอนและความเชื่อทางศาสนาและมีความเกี่ยวข้องกับนัยที่สองที่กระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่

กล่าวได้ว่า ต้นเหตุของความขัดแย้งมาจากนโยบายการปกครองของรัฐที่มุ่งเน้นการผสมกลมกลืน คนต่างวัฒนธรรมให้กลายเป็นคนไทยในแบบที่รัฐต้องการไม่ว่าจะเป็นความพยายามในการเร่งรัดให้ประชาชนทั่วประเทศนับถือศาสนาพุทธอันเป็นผลมาจากการออกพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2484 หรือการประดิษฐานพระพุทธรูปไว้ในโรงเรียนจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือการบังคับให้ชาวมุสลิมแต่งกายตามแบบที่รัฐบาลกำหนด โดยจะไม่ได้รับ

ความสะดวกในการติดต่อราชการหากยังแต่งกายตามแบบประเพณี (เฉลิมเกียรติ ชุนทองเพชร, 2547: 32) เหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อจิตใจของชาวมุสลิมในพื้นที่แทบทั้งสิ้น

ผลการวิจัยสนาม

จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และการวิเคราะห์เชิงสถิติ ระหว่างสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การปกครองการพัฒนา กับความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความสงบเรียบร้อยของประชาชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบัน

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความสงบเรียบร้อยกับด้านตัวแปรอื่น ๆ (Pearson correlation)

ตัวแปรต้น	ความสงบเรียบร้อย	ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
ฐานะเศรษฐกิจของท้องถิ่นเป็นอย่างไร	.229*	.619**
ประชาชนในท้องถิ่นอยู่ดีกินดี	.276**	.689**
การพัฒนาให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง	.418**	.382**
รัฐบาลให้ความช่วยเหลือพัฒนาท้องถิ่น	.504**	.427**
ข้าราชการในท้องถิ่นได้ช่วยพัฒนาท้องถิ่น	.420**	.357**
รัฐบาลได้ความช่วยเหลือจากศาสนาอิสลาม	.427**	.339**
ท้องถิ่นของท่านมีปัญหาความเดือดร้อนที่ต้องแก้ไข	.458**	.447**
เจ้าหน้าที่รัฐที่ท่านรู้จักติดต่อด้วยความซื่อสัตย์	.534**	.428**
เจ้าหน้าที่รัฐที่ท่านรู้จักติดต่อด้วยความเสียสละ	.453**	.359**
เจ้าหน้าที่รัฐที่ท่านรู้จักติดต่อด้วยความสามารถ	.439**	.434**
เจ้าหน้าที่รัฐที่ท่านรู้จักติดต่อด้วยความยุติธรรม	.539**	.514**
เจ้าหน้าที่รัฐที่ท่านรู้จักติดต่อด้วยความจริงใจต่อประชาชน	.530**	.458**

หมายเหตุ ** สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยสำคัญที่ 0.01

* สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยสำคัญที่ 0.05

วารสารเกษมบัณฑิต ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2558

จากข้อมูลในตารางที่ 1 ซึ่งสามารถแบ่งตัวแปรต้นได้เป็น 3 กลุ่ม ตามหลักการแก้ปัญหาคือ เข้าใจ (ฐานะทางเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ และความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่น) เข้าถึง (เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ติดต่อ สื่อสัต์ย์ เสียสละ มีความสามารถ ยุติธรรมและจริงใจ) และพัฒนา

(ข้าราชการ รัฐบาล และท้องถิ่น) ตัวแปรทุกตัวในแต่ละกลุ่มมีสหสัมพันธ์ ในทางบวกกับความสงบเรียบร้อยความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 หรือ 0.01

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุตัวแปรที่มีอิทธิพล (Independent variables) ต่อความมั่นคงปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)	ความมั่นคงปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย					
	สปส. การ ถดถอย(B)	ความ คลาด เคลื่อน มาตร ฐาน (SE)	สปส. การ ถดถอย ปรับ มาตรฐาน (Beta)	t	ระดับ นัย สำคัญ (P)	F
ค่าคงที่	.555	.368		1.509	.135	21.283***
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	.192	.036	.598	5.359	.000	
ปัญหาความเดือดร้อนที่ของท้องถิ่น	.178	.114	.121	1.561	.122	
ข้าราชการในท้องถิ่นได้ช่วยพัฒนาท้องถิ่น	-.638	.204	-.383	-3.121	.002	
รัฐบาลให้ความช่วยเหลือค้าชูศาสนาอิสลาม	-.144	.147	-.073	-.777	.439	
รัฐบาลให้ความช่วยเหลือพัฒนาท้องถิ่น	.482	.182	.299	2.649	.010	
ท้องถิ่นมีการพัฒนาให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง	.102	.149	.059	.681	.498	
ประชาชนในท้องถิ่นอยู่ดีกินดี	.336	.139	.195	2.428	.017	
ประชาชนในท้องถิ่นมีฐานะเศรษฐกิจ	.189	.132	.112	1.431	.156	

หมายเหตุ : *** มีนัยสำคัญที่ $p < 0.001$ $R^2 = .652$ R^2 ปรับค่า = .621

จากข้อมูลตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่าผลการวิเคราะห์เชิงพหุตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของจังหวัดชายแดนใต้จากข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ปรากฏอย่างชัดเจนว่าความช่วยเหลือของรัฐบาลในการพัฒนาท้องถิ่น การกินดีอยู่ดี ของประชาชน และพฤติกรรมของข้าราชการเป็นสาเหตุของความมั่นคงปลอดภัย และความสงบเรียบร้อยของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยอย่างชัดเจน โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 หรือต่ำกว่า ทั้งนี้สอดคล้องกับพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ซึ่งทรงกล่าวเป็นยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าเข้าใจ เข้าถึง การพัฒนา ผลการวิจัยดังกล่าวนี้จึงสัมพันธ์กับแนวพระราชดำริ เชิงยุทธศาสตร์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวดังกล่าวแล้ว

ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด

1 ปัญหาสำคัญของท้องถิ่น

ปัญหาพื้นฐานของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วย ปัญหาทางด้านการก่อความไม่สงบ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีงานทำ ปัญหา ยาเสพติดที่ระบาดอยู่ในกลุ่มเยาวชน ปัญหาทางการศึกษา ปัญหาความไม่เป็นธรรมที่ทางเจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติกับประชาชน และปัญหาการอุ้มฆ่าผู้บริสุทธิ์ เช่น ผู้นำทางศาสนา ผู้นำชุมชน และประชาชนทั่วไป

2 แนวทางในการแก้ปัญหาในท้องถิ่น

การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันล้วนแล้วเป็นแนวทางที่ทางการเจ้าหน้าที่รัฐไม่ได้มีข้อสรุปร่วมกับประชาชน จึงทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเริ่มทวีคูณมากยิ่งขึ้น การเข้าใจประชาชนเข้าใจถึงปัญหาของประชาชน เป็นจุดเริ่มต้นของการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างได้ผล การเข้าใจประชาชน และเข้าถึงปัญหาของประชาชนนำมาซึ่งการพัฒนาที่ยั่งยืน ควรดำเนินการสร้างความสมานฉันท์ สร้างความปรองดองระหว่างรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชน สอดส่องดูแลความทุกข์ยากของประชาชน และ

ถอนกำลังทหารออกจากพื้นที่แล้วให้ประชาชนในพื้นที่ดูแลกันเอง

3 ความต้องการให้รัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ความช่วยเหลือ

ประชาชนได้รับผลกระทบจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ความช่วยเหลือทั้งทางตรง และทางอ้อม ก็เป็นสิ่งที่ประชาชนคาดหวังจากรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่เสมอ ประชาชนส่วนใหญ่อยากให้รัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนำนโยบายการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มาใช้ให้สัมฤทธิ์ผล ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติสำหรับบางเหตุการณ์ ต้องให้การสนับสนุนทางการศึกษามากขึ้น เพราะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ระบบการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ด้อยพัฒนา การศึกษานั้นสามารถนำพาประเทศชาติให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองได้ รวมทั้งการให้ความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของ ประชาชน และการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ของเยาวชนในพื้นที่

4 ความต้องการให้ทางราชการบริการ หรือสนับสนุนช่วยเหลือชุมชน

ประชาชนต้องการให้สนับสนุนช่วยเหลือผู้ที่ขาดแคลนทางด้านทุนทรัพย์ อยากให้มีกองทุนประจำหมู่บ้าน ให้ได้รับความยุติธรรมเป็นที่ไว้วางใจสำหรับประชาชน ให้สนับสนุนทางการศึกษา ทางด้านอัตลักษณ์ความเป็นอยู่ของชาวมลายูที่นับถือศาสนาอิสลาม ให้ความรู้ทางด้านหลักกฎหมาย สิทธิมนุษยชน และให้ถอนกำลังทหารออกจากพื้นที่หรือชุมชน

5 ความคิดเห็นในการปรับปรุงตนเอง หรือองค์กรของข้าราชการหรือรัฐบาล

ควรปรับปรุงทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้ระลึกอยู่เสมอว่าสิ่งที่ทำอยู่นั้นไม่ได้ทำเพื่อตนเอง แต่กำลังทำเพื่อประเทศชาติ และปรับปรุงทางด้านโครงสร้างของข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพที่ดีกว่านี้

6 ความคิดเห็นในการไม่เข้าใจหลักศาสนาอิสลามของรัฐ

ไม่เข้าใจหลักศาสนาอิสลามของรัฐบาลนั้น ทำให้ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาประสบผลสำเร็จได้ เพราะศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่ค่อนข้างละเอียดอ่อนมาก สิ่งที

วารสารเกษมบัณฑิต ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2558

เป็นอยู่ในปัจจุบันที่ทางเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติบางอย่างนั้นยังผิดกับหลักการของอิสลาม เพราะฉะนั้นสิ่งที่ที่สุดควรที่จะต้องทำความเข้าใจในศาสนาอิสลาม ตั้งแต่ระดับผู้บังคับบัญชาสูงสุดจนถึงระดับผู้ปฏิบัติงาน

7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับยุคของ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ กับยุคของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

ปัจจุบันถือว่าประเทศไทยกำลังเจอกับวิกฤติที่เกิดขึ้น ซึ่งสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 อันเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้คนไทยขาดความสามัคคีไม่ว่าจะเป็นในยุค พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ หรือยุคนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มิอำนาจทางเผด็จการเข้ามาแทรกแซงการบริหารประเทศ มีความเป็น 2 มาตรฐาน เศรษฐกิจตกต่ำ และมีความไม่สงบสุขทุกพื้นที่ของประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

8 ความคิดเห็นต่อปัญหาความยุติธรรมเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

เจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนใหญ่ยังขาดความยุติธรรม แต่อ้างเอาความยุติธรรมหาประโยชน์ใส่ตนและพวกพ้อง อีกทั้งยังเป็นการใช้อำนาจโดยที่ไม่ได้นึกถึงความสงบสุขของประชาชนและบ้านเมือง

9 ความคิดเห็นต่อแนวทางที่สำคัญที่จะให้เกิดความปรองดองในพื้นที่

แนวทางสำคัญในการสร้างความปรองดองนั้นต้องสร้างความรู้สึกร่วม ความเข้าใจร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชน ทำกิจกรรมทั้งในและนอกสถานที่ร่วมกัน

10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติต่อประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซีย เป็นประเทศเพื่อนบ้านที่ดี เป็นประเทศที่พัฒนาไปได้ไกลมาก เป็นประเทศที่ให้ความเสรีในการนับถือศาสนาเหมือนกับประเทศไทย แต่ประเทศมาเลเซียจะเน้นไปทางศาสนาอิสลามค่อนข้างมาก เพราะโดยเฉลี่ยแล้วประชากรส่วนมากจะนับถือศาสนาอิสลาม เป็นประเทศที่มีการคอร์รัปชันน้อยกว่าประเทศไทย ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและไม่มีปัญหาที่รัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

11 ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติงานโดยขาดศีลธรรม มีวาระซ่อนเร้น หาผลประโยชน์ใส่ตัวและให้พวกพ้อง เป็นการเพิ่มอทธิพลและอำนาจให้กับตนเอง อีกทั้งยังเป็นการเลือกปฏิบัติ ขาดธรรมาภิบาล

12 ความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยขาดจริยธรรม ไม่จริงจังในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานเพื่อหวังสิทธิประโยชน์และผลประโยชน์ตอบแทนเพื่อการเลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง ปฏิบัติงานไม่ตรงจุดกับปัญหาที่เกิดขึ้น และเพียงเพื่อให้สิ้นสุดหรือจบภารกิจตามระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่คำนึงถึงความสำเร็จของภารกิจหรือการแก้ไขปัญหาบรรลุผลสำเร็จ

13 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐและรัฐบาล

การดำเนินงานไม่เหมาะสม ควรให้มีมาตรฐานเดียวทุกชนชั้น ควรเพิ่มเติมในด้านคุณธรรม จริยธรรม ควรเพิ่มความรับผิดชอบให้มากยิ่งขึ้น ควรเข้าใจและเข้าถึงประชาชนให้มากกว่านี้ ควรเพิ่มความปลอดภัยให้กับประชาชน

14 ความคิดเห็นต่อการแก้ปัญหาของรัฐบาล

ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อาจเป็นเพราะรัฐบาลแก้ปัญหาอย่างไม่ตรงจุดที่ประชาชนต้องการ แก้ปัญหาโดยขาดความเป็นธรรม และรัฐบาลเองกำลังเป็นตัวฉนวนของปัญหาที่เกิดขึ้น

15 ความคิดเห็นเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นประชาชนต้องการไปพบหาผู้ใด

เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการไปพบกับผู้ใหญ่บ้านและอิหม่าม เพื่อขอคำปรึกษาแนะนำ และให้ความช่วยเหลือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย ซึ่งนำเสนอมาตามลำดับแล้วนั้น ผู้วิจัยจะได้ประมวลโดยสรุป เพื่อกำหนดเสนอแนะในเชิงนโยบายเกี่ยวกับการแก้ปัญหาความมั่นคงปลอดภัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสาธารณะ

1. ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างกว้างขวางจริง ๆ ในการจัดทำนโยบายตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะความต้องการของประชาชนชาวไทยมุสลิมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือมีส่วนได้ส่วนเสียจากปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยตรง เพื่อทำให้เกิดการยอมรับ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ร่วมมือร่วมใจและให้การสนับสนุนกับทางราชการในการแก้ไขปัญหา

1.2 ใช้นโยบายการแก้ไขปัญหาเชิงสันติ โดยไม่ใช้กำลังปราบปรามเพื่อการแก้ไขปัญหา มีระบบการรับฟังและตอบสนองต่อปัญหาของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและจริงจัง เพื่อให้ประชาชนชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีส่วนร่วมและมีความรู้สึกได้เองว่าการต่อสู้หรือการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องใช้ความรุนแรง ทำให้สถานการณ์ความรุนแรงลดลงและการแก้ไขปัญหาสัมฤทธิ์ผลมากขึ้น

1.3 ให้ความสำคัญในการใช้นโยบายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เป็นนโยบายแห่งชาติเป็นหลักในการดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง โดยไม่เปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายของรัฐบาล แต่จะต้องกำหนดนโยบายของรัฐบาลให้สอดคล้องและสนับสนุนต่อนโยบายแห่งชาติ โดยไม่หวังผลทางการเมืองมากกว่าผลประโยชน์ของประเทศชาติ

1.4 ควรเลือกเฟ้นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ไปประจำจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีคุณสมบัติดังนี้

1) ต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติเรียบร้อย มีสุขภาพดี และควรมีบุคลิกที่เหมาะสมไม่เคยเสียหายในทางราชการ และต้องเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตชาวไทยมุสลิม

2) ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถอย่างดี มีนิสัยเข้ากับประชาชนได้อย่างดี

3) ข้าราชการที่ส่งไปประจำในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรสามารถใช้ ภาษา มาลายู ภาษาอาหรับ และ

ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี เพราะประชาชนชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ไม่รู้ภาษาไทย

ซึ่งเหตุผลดังกล่าวนี้จะสร้างความเชื่อมั่น เชื่อถือและไว้วางใจในหมู่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันเป็นผลให้ประชาชนนิยมชมชอบ มีความพอใจ รักใคร่ นับถือ มั่นใจ และเคารพนับถือ ซึ่งเป็นผลทำให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจในรัฐบาล

1.5 จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาเป็นการเฉพาะทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน โดยถือหลักกว่าเป็นการทำสงครามอุดมการณ์ทางความคิด ไม่ใช่การทำสงครามโดยใช้กำลังอาวุธ เพื่อให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความเข้าใจ และเข้าถึงปัญหาและเอกลักษณ์ของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้จริง ๆ ปรับแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินงานให้มีความชัดเจนและอุทิศตนต่อการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและจริงใจ

2 ด้านการบริหารจัดการที่ดี

2.1 จัดทำนโยบายโดยให้มีเนื้อหาสาระทางทฤษฎีและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน โดยเฉพาะหลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้องชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 จัดทำนโยบายแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ โดยดำเนินการตามขั้นตอนการกำหนดนโยบายอย่างมีระบบ และครบถ้วนถูกต้อง มีการใช้ฐานข้อมูลตามกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้เห็นสภาพของปัญหาที่แท้จริง การแปรนโยบายไปสู่การปฏิบัติหรือการดำเนินงานตามนโยบายให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ตลอดจนการตรวจสอบและการประเมินผลนโยบาย ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ของนโยบาย

2.3 เพิ่มเนื้อหาสาระของนโยบายในประเด็นปัญหาสำคัญ คือ ปัญหาการปลุกกระตมความคิดชาติพันธุ์นิยมและการบิดเบือนคำสอนทางศาสนา รวมทั้งการจัดทำแผนงานโครงการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นความรู้สึกของประชาชนทั้งประเทศ โดยเฉพาะชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้เกิดความรู้สึก ความเข้าใจที่ถูกต้องใน

วารสารเกษมบัณฑิต ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2558

เรื่องประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม และจารีตประเพณี อันเป็นอัตลักษณ์ของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.4 สร้างเอกภาพในการดำเนินงานการแก้ไข ปัญหาในระดับวัฒนธรรมองค์กร ในการเชื่อมโยงภารกิจหลักทั้ง 2 ด้านของ 2 หน่วยงาน คือ ภารกิจด้านการเมือง หรือการพัฒนาของ ศอ.บต. และงานด้านการทหารหรือ การปราบปรามของ พตท. ให้มีความสัมพันธ์สอดคล้อง ควบคู่กันไปสู่เป้าหมายเดียวกันจริง ๆ

2.5 การดำเนินงานแผนงานโครงการต่าง ๆ ใน การแก้ไขปัญหา ต้องเน้นการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม มากกว่านามธรรม ให้ประชาชนได้เห็น ได้สัมผัส และได้ใช้ ประโยชน์จริง ๆ ไม่ใช่เพียงแต่เป็นการโฆษณาสร้างภาพ เพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองหรือความอยู่รอดของรัฐบาล เท่านั้น

3 ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางการเมืองการ ปกครอง

3.1 จัดทำนโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับ จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นห้วงระยะเวลา 5 ปี เหมือน ก่อนหน้านี้ เพื่อความต่อเนื่องในการดำเนินงานการแก้ไข ปัญหา โดยมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามความจำเป็น ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลง

3.2 สร้างความเป็นเอกภาพทางความคิดต่อ ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากเป็นปัญหาที่อยู่ใน ภาวะวิกฤต และมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติอย่าง ยิ่ง โดยการสร้างเวทีกระบวนการมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยน ความเห็น ระดมความคิด เพื่อให้เกิดแนวคิดที่ถูกต้องของ ปัญหา และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องจริง ๆ

3.3 รัฐบาลควรส่งเสริมและสนับสนุนทางด้าน กีฬา ส่งเสริมนักกีฬาที่มีความสามารถที่จะสร้างชื่อเสียงให้ ประเทศชาติ

3.4 เปิดโอกาสให้ชาวไทยมุสลิมในจังหวัด ชายแดนภาคใต้มีส่วนร่วมอย่างจริงจังทางการเมืองการ ปกครอง และการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ เพราะ เหตุการณ์ความรุนแรงหรือการก่อความไม่สงบในพื้นที่มี

พื้นฐานมาจากปัญหาการเมืองการปกครอง สงคราม ประชาชนหรือสงครามอุดมการณ์ ไม่สามารถเอาชนะได้ ด้วยกำลังทหาร แต่ต้องเอาชนะด้วยการเมือง โดยมีการ ปฏิรูปการเมืองการปกครองในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เป็นลักษณะของเขตการปกครองพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อการแก้ไขปัญหา

3.5 เปลี่ยนสมมุติฐานการมองปัญหาจังหวัด ชายแดนภาคใต้แบบเดิม ๆ จากการที่ต้องใช้อำนาจหรือใช้ กำลังปราบปรามตั้งแต่สมัยรัฐนิยม เป็นเรื่องการต่อสู้ทาง ความคิดทางสังคมจิตวิทยาในเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม และจารีตประเพณี หรือเรียกว่าเป็นสงคราม อุดมการณ์ตามแนวสันติวิธี เป็นการก้าวอย่างให้พ้นจาก ความมีอคติหรือความไม่เป็นธรรม

3.6 การดำเนินงานด้านการข่าวต้องมีความ ชัดเจนแน่นอนจริง ๆ ต้องแยกมิตรแยกศัตรูให้ชัดเจน การ ข่าวอย่างเหวี่ยงแหจะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเหวี่ยงแห การดำเนินการต้องยึดหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติรัฐ ไม่ ใช้อำนาจอย่างไร้ขอบเขต การดำเนินการต่อผู้บริสุทธิ์ถือ เป็นการจูดชนวนเหตุของการต่อต้าน และทำให้เหตุการณ์ ทวีความรุนแรงมากขึ้น

3.7 ส่งเสริมและสนับสนุนความสำนึกทางชาติ พันธุ์ โดยถือว่าพื้นฐานทางอัตลักษณ์เชิงชาติพันธุ์เป็นสิ่ง ที่ ดึงงามและจะต้องคงอยู่ และควรเกิดขึ้นกับชนทุกชาติ วรรณะระว่างการกระทำหรือการรณรงค์ต่าง ๆ ในเชิง ชาตินิยมของรัฐบาลที่จะกระทบหรือกระตุ้นความรู้สึกของ ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้เกิดความคิด ความเชื่ออย่างสุดโต่งทางเชื้อชาตินิยมมากขึ้น การแก้ไข ปัญหาที่ยากที่จะคลี่คลายไปได้

3.8 จัดทำโครงการปรองดองสมานฉันท์ระหว่าง รัฐบาลกับแกนนำกลุ่มต่าง ๆ ที่นิยมใช้ความรุนแรงตาม นโยบายเชิงสันติ โดยถือหลักว่าการปรองดองไม่ใช่การ กระทบฝ่ายเดียวของรัฐบาล แบบที่รัฐบาลดำเนินการกับ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือกลุ่มเสื้อแดง แต่จะต้องมีการพบปะเจรจา หรือกันของทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อลดการใช้ความรุนแรง ทั้งที่ เกิดจากการก่อความไม่สงบและการใช้กำลังปราบปราม

เพื่อไม่ให้ปัญหามีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ทำให้ขาดแคลนลูกมากขึ้นยากแก่การเยียวยารักษา

3.9 โครงการตามพระราชดำรินในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ทำประโยชน์ให้กับประชาชนในท้องถิ่น ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งในด้านอาหารเพื่อการยังชีพ การศึกษาอาชีพของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม พัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบพร้อมทั้งมีหน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนโครงการพระราชดำริต่างๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประสบความสำเร็จอย่างดี และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ดังนั้น จากความคิดเห็นของผู้วิจัย จึงควรให้ดำรงโครงการตามพระราชดำริต่อเนื่องไป และเพิ่มโครงการศิลปาชีพของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และโครงการต่าง ๆ ที่ประชาชนในท้องถิ่นต้องการให้เข้าถึงประชาชนทุกส่วนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป

1 ขยายกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาให้กว้างขวางครอบคลุมกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องมากขึ้น โดยเฉพาะ

ประชาชนชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ที่เป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากเหตุการณ์ความรุนแรงต่าง ๆ จริง รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ที่มีความเห็นแตกต่าง นักวิชาการ และประชาชนทั่วไป

2 ขยายขอบเขตการศึกษาวิจัยให้ครอบคลุมทุก ๆ ด้าน และมีการศึกษาวิจัยเฉพาะเรื่องทุก ๆ เรื่องที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการประเมินผลนโยบาย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะชี้ให้เห็นผลสัมฤทธิ์ของนโยบาย และทำให้เห็นภาพเชิงลึกประเด็นต่าง ๆ ครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้เกิดความเข้าใจปัญหาและการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเป็นระบบและชัดเจนยิ่งขึ้น

3 เพิ่มเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิเคราะห์เชิงสำรวจจากการใช้เพียงแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยมีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสังเกตการณ์ และการจัดประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็นเพิ่มเติม

4 ดำเนินการศึกษาวินิจฉัยเชิงสำรวจอย่างแนบเนียน ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการสังเกตการณ์ โดยหน่วยงานหรือนักวิชาการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ไม่มีอคติและเป็นกลางจริง ๆ เพื่อเพิ่มค่าของความถูกต้องและถูกต้องในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์หรือคลี่คลายไปในที่สุด

บรรณานุกรม

เฉลิมเกียรติ ขุนทองเพชร.(2547). **หะยีสุหลง อับดุลกาเดร์ กบฏ หรือวีรบุรุษ**. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม.

ชวลิต ยงใจยุทธ, พลเอก.(2531) **สรุปคำกล่าว ผบ.ทบ.** (เอกสารโรเนียว), (1-2).

ณัฐพล ชันธไชย.(2555).ปริญญาระยะปริญญาโท : การกำหนดประเด็นปัญหาของการวิจัย.วารสารเกษมบัณฑิต ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน) 1-11.

ประกิจ ประจันปัจฉิม.(2532). **การแก้ไขปัญหาความมั่นคงของจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้บังเกิด**

ผลอย่างถาวร. เอกสารวิจัย. วิทยาลัยการทัพบก.

ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์, พ.อ.(2530). **การยุติสถานการณ์การก่อการร้ายของโจรคอมมิวนิสต์มาลายาให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว**. เอกสารวิจัย. วิทยาลัยการทัพบก.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (2558). **หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. [ออนไลน์].เข้าถึงได้จาก :

<http://click.senate.go.th>. [วันที่ 26 กันยายน 2558].

วารสารเกษมบัณฑิต ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2558

อารง สุทธาศาสน์.(2544). **แนวทฤษฎีในการแก้ปัญหาชนกลุ่มน้อย, รวมบทความสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา.**
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อำนาจ สุวรรณกิจบริหาร .(2520). **คำบรรยายต่อประชาชนภาคใต้ ในการอบรมประชาชน จังหวัดยะลา ปีตตานี
ของ กอ.รมน. ระหว่างปี 2515-2520.**

Wilson, David and Game, Chris.(1998). **Local Government in the United Kingdom: United
Kingdom.** Palgrave Macmillan.

Haywood, Andrew.(2002). **A comparatives of Local government and ministraton: Bangkok.**
Kurusapha